కథ వెనక దాగిన నిజం

నిశ్శబ్ద నిశీధి. మహాత్మాగాంధీ వైద్యాలయంగా మారిన కింగ్ ఎడ్వర్డ్ మెమోరియల్ హాస్పిటల్లో రోగులు అక్కడక్కడ మూలుగుతున్నారు. అప్పుడప్పుడు నర్సుల బూట్ల టకటకలు వినబడుతున్నాయి. స్త్రీల మెడికల్ వార్డంతా నిశ్శబ్దంగా ఉండటం గమనించి లిల్లీ, హాల్లో టేబుల్ ముందు కుర్చీలో కూర్చుని బల్లమీద తల ఆనించి కళ్ళు మూసింది విశ్రాంతిగా.

గడియారం రెండు ముళ్ళూ పన్నెండు దగ్గిర కలుసుకొని విడిపోతున్నాయి.

హాస్పిటల్ ఆవరణలో చెట్లమీద ఉన్న పక్షుల రెక్కల రెపరెపలు.

వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తున్నట్టు అస్పష్టమైన ధ్వని.

ఉలిక్కిపడి లేచి నిలబడ్డది లిల్లీ. సిస్టర్ లేవగానే దాయి రాజమ్మ మట్టెలు చప్పుడు కాకుండా మెల్లిగా అడుగులు వేస్తూ కొప్పు సవరించుకుంటూ ఆమె వెంట బయలుదేరింది. పరదా ఎత్తి ఒక్కొక్క గదిలోకి తొంగి చూస్తూ నడిచింది లిల్లీ.

''ఇక్కడ కాదమ్మా. క్యూబికిల్సులో చూద్దాం.''

హాలుకు ఎడంవైపుగా నాలుగు క్యూబికిల్సు ఉన్నాయి. రెండవదానిలో పరదా ఎత్తి లిల్లీ లైటు వెలిగించింది.

''మిమ్మల్ని లేచి కూర్చోవద్దని డాక్టరు చెప్పారు కదండి. ఎత్తుగా దిండ్లు పెట్టుకుని పడుకోవాలిగాని మీ రిలా లేవకూడదు. మీ రసలు కన్నీళ్ళు పెట్టుకో కూడదు. మీరేమో ఇలా ఏడుస్తున్నారు ఎంత చెప్పినా. అవతల వార్డులోకి ఏడుపు వినపడితే పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చాను. కాళ్ళు చాపుకుని దిండ్లకు తలఆనించి పడుకోండి, దుప్పటీ కప్పతాను.''

లిల్లీ ఆమెకు దిండ్లు సర్ది మెల్లిగా తలవాల్చిపడుకోబెట్టి దుప్పటి కప్పింది. కళ్లు తుడిచి తలవెంట్రుకలు సర్దింది.

లిల్లీ చేతులు గుండె కానించుకుంటూ అంది ఆమె: "ఎలాకొట్టుకుంటూందో చూడండి, సిస్టర్, కొట్టుకుని కొట్టుకుని ఒక్కసారిగా ఈ గుండె ఆగిపోకూడదూ?" ఆమెగడ్డం వణికింది. పెదవులు వంకరలు పోయాయి.

"గుండె సంగతి మాకు వదలిపెట్టండి మేము చూస్తాం. మీరు ప్రశాంతంగా నిద్రపోవాలి. నిద్ర మాత్రలు లేకుండా నిద్రపోవటానికి ప్రయత్నించాలి."

"మాత్ర వేసుకోలేదు. కనుకనే నిద్ర పట్టలేదు."

"ఊరికే ఆలోచిస్తూ ఉంటే నిద్ర పడుతుందా? ఆలోచనలు మానేసి ఆ ప్రభువును తలచుకుంటూ నిద్రపోవాలి."

"దేవుణ్ణే తలుచుకుంటున్నాను. నిద్రపట్టించమనీ, ఆనిద్రను దీర్ఘ నిద్రగా చెయ్యమనీను."

"ఛీఛీ ఏమి మాటలు! ఆ పిల్లల్ని వాళ్ళ కర్మకు వదిలి హాయిగా దీర్ఘ నిద్ర పోదామనా మీ ఉద్దేశ్యం? పాపం, వాళ్లు తల్లి లేని వాళ్ళయి అల్లాడిపోరూ?" లిల్లీ ఆమె చెంపలు రాస్తూ స్టూలుమీద కూర్చుంది.

ఏడాది పసివాడూ రెండేళ్ళ పిల్లా ఆమె కళ్ళలో మెసిలారు. మళ్ళీ దుఃఖం పొంగుకుంటూ పైకి లేచింది.

"అబ్బబ్బ! అదే కూడదు. ఇక లాభంలేదుమీతో. ఈ మాత్ర వేసుకుని కళ్ళు మూసుకోండి." లిల్లీ మాత్ర ఒకటి తీసి ఆమె నోటి కందించి గ్లాసెడునీళ్ళు పోసింది గొంతులో.

"సిస్టర్! మీ చేతిని నా గుండెమీది నించి తియ్యరు కదూ! ఇక్కడే ఉంటారు కదూ!"

"ఇక్కడే మీ కెదురుగా స్టూలుమీద కూర్చుంటాను. ఇవాళ పిల్లలు వచ్చారా?"

"రాలేదు."

"మీ అక్కా చిన్న పిల్లలను తీసుకువచ్చిందీ?"

ఆ మాటకే ఆమె గొంతులో ఏదో పడ్డట్టయింది. మాట పెకిలి బయటికి రాలేదు. ''నేను నా వాళ్ళందరి తోటీ, తల్లిదండ్రులతోటీ, అన్నదమ్ములూ అక్కచెల్లెళ్లూ —అందరితోటీ తెగతెంపులు చేసుకున్నాను'' అన్నది నిర్లిప్తంగా కళ్లు మూసుకుని రహస్యంగా అన్నట్టు.

''పోనీలెండి. ఇంతకూ ఆమె ఎవరు?''

''ఆమె....ఆమె....నన్నూ నా పరిస్థితులనూ చూసి జాలిపడే పొరుగింటావిడ.''

''ఆమె దగ్గిర బాగా చనువుగా ఉన్నారు పిల్లలు. మీరు దిగులు పడకుండా ఇక్కడ ఉండి మందు తీసుకుని నయంచేసుకోవాలి.''

శుష్కించిన చెంపలు గుంటలు పడేలా ఒక విరుపు నవ్వు నవ్వింది ఆమె.

''మీ ఇల్లెక్కడ?''

''తిలక్ రోడ్డు రాష్ట్రపతి రోడ్డుతో కలిసేచోట మొదటి సందు.''

''మేడమీదనా?''

''కాదు, కాదు. కిందనే. ప....పక్క....వా....కా'' కళ్లు మూతలుపడ్డాయి. లిల్లీ దీపం ఆర్పేసి పరదా వేసింది.

ఉదయం డాక్టరు వస్తూనే అడిగాడు: ''రాత్రి బాగా నిద్రపోయారా?''

ఆమె తల ఆడించింది.

''కళ్లూ ముక్కూ వాచి ఉన్నాయి. మీరు నిద్రపోలేదు. అబద్ధమాడుతున్నారు.''

''మొదట పట్టలేదు గాని తరవాత మాత్ర. వేసుకుని నిద్రపోయాను.సిస్టర్‌ని అడగండి.''

''మీరు కదలకుండా పడుకోవాలి. ఆలోచించకూడదు. ఆదుర్దాపడకూడదు. ఆందోళన చెందకూడదు. ఇలా కనీసం రెండు నెలలయినా ఉండాలి.''

ఆమె తల ఆడించింది. ఆమె వంకే చూస్తూ తలపంకిస్తూ డాక్టరు బెడ్ టికెట్ మీద కొత్త మందులు వ్రాశాడు.

డాక్టరు హాలు దాటగానే వరాండా ఆ చివరి కొన నుండి ఉరుకులతో పరుగులతో వచ్చింది లిల్లీ. "ఆ హార్టు పేషంటుకు రాత్రి గుండెనెప్పి బాగా వచ్చింది. చాలాదుడుకుగా నాడి కొట్టుకుంది. నేను రాసిపెట్టాను. చూశారా?"

"ఆమె హార్టు కండిషన్ బాగాలేదు. ఎన్‌లార్జ్ అయింది.చాలాబలహీనంగా ఉంది. రక్తపుపోటు కూడా హెచ్చుగా ఉంది."

"దానికి తోడు ఆమె పరిస్థితులు బాగా లేనట్టున్నాయి. వాటిని తలుచుకుని తలుచుకుని ఏడుస్తూ ఉంటుంది."

"ఈ జబ్బు ఎక్కువయ్యేది అందుకే. ఆమె మనస్సు తేలిక పడేటందుకు ఎవరయినా సన్నిహితులు ప్రయత్నించాలి." దీర్ఘంగా నిట్టూర్చాడు డాక్టరు.

సాయంత్రం నాలుగు గంటలకు బిలబిల్లాడుతూ రోగులను చూడటానికి అంతా వస్తున్నారు. నవ్వులూ కేకలూ ఏడ్పులూ ఆవరణ దాటి బయటికి వినవస్తున్నాయి. లిల్లీ పాలు, బ్రెడ్ ఆమె కిస్తూ, "మీకో ఉత్తరం వచ్చింది. చూశారా?" అని రోగి చేతి కందించింది ఒక కవరు.

ఆమె చదువుకుని అదోకలా చూస్తూ కవరు కింద పడేసింది.

"ఎక్కడినుంచో చెప్పరూ?"

"నేను పనిచేసే స్కూలునించి. నా సెలవు అయిపోయిందిట. తిరిగి పెట్టమని ఒక టీచరు రాసింది."

"పెట్టెయ్యండి మరి."

"ఇలా సెలవులు పెడుతూ పెళ్ళి కూతురిలా ఇక్కడ కూర్చుంటే జీతం రాదు. అంతా కోసేస్తారు."

గట్టిగా నవ్వితే ఆమెకు బాధకలుగుతుందని లిల్లీ అపుకుని ఆపుకుని నవ్వింది. "పెళ్ళికూతుళ్ళే మాదగ్గిరికి వచ్చేది. యమధర్మరాజు పెళ్ళికొడుకులా ఠీవిగా సమీ

పించబోతాడు. మే మతణ్ణి రానియ్యకుండా ఉండాలని ప్రయత్నాలు చేస్తాము.' ఆమె చేతిని తన చేతుల్లోకి తీసుకుని మెల్లిగా ఆడిస్తూ నొక్కింది లిల్లీ.

తలుపులు తోసుకుంటూ వచ్చిన యువతిని చూసి, "శారదా, వచ్చావా?" అంటూ ఆమె లేవబోయింది.

"మీ రిలా ఉద్రేకపడకూడదు. లేచి కూర్చోకూడదు." ఆమెను ఎత్తయిన దిండ్లకు ఆనించి పడుకోబెట్టింది లిల్లీ.

"మాణిక్యం! నీ ఒంట్లో ఎలా ఉంది?" మంచమ్మీద కూర్చోబోయింది శారద.

"మంచాన్ని కదిలించకండి. ఇలా కుర్చీమీద కూర్చుని ఆమెను ఉద్రేక పడచకుండా మెల్లగా మాట్లాడిస్తారు కదూ?" లిల్లీ ఆమె చెవిలో చెప్పినట్లుగా చెప్పింది.

శారద మాణిక్యం చేతిని తన చేతిలోకి తీసుకుంటూ, "మాణిక్యం! త్వరగా జబ్బు నయం చేసుకుని ఇంటికి వచ్చెయ్యి. నీ విక్కడికి వచ్చి ఎన్నాళ్ళయింది? మూడు వారాలు కాలేదూ?'' అన్నది.

"వారం కూడా కాలేదు. నీకు చెప్పగానే హాస్పిటల్లో చేరా ననుకుంటు న్నావా? లేదు, లేదు." ఆమె కన్నీరు కార్చింది. బాధకొద్ది నొసలు ముడిచింది.

'ఇస్స్' అంటూ ఆమెను చేత్తో వారించింది లిల్లీ ముక్కు మీద వేలు వేసుకుంటూ. "మీ రామెను దేన్ని గురించయినా నిలవదీసి ప్రశ్నలు వెయ్యకండి. ఆమె మనస్సు బాధపడే విషయాలు మాట్లాడకండి. చేతనయితే ఆమెను నవ్వించ టానికి ప్రయత్నించండి."

శారద తెల్లబోయి లిల్లీవంక చూసింది. "నేను ఈమెకు మిత్రురాలినండీ. ఒక్క స్కూల్లో పని చేస్తున్నాం. ఆమెను నే నెందుకు బాధపెడతాను?" చెమర్చిన కళ్ళను కొంగుతో అద్దుకుంది.

ఆమెకు కళ్లు మూతలు పడుతున్నాయి. లిల్లీ శారద చెయ్యిపట్టుకుని మెల్లగా వరాండాలోకి తీసుకువచ్చింది

"ఈమెను మీరు ఎంతకాలంగా ఎరుగుదురు?"

"మే మిద్దరం ఎనిమిదేళ్ళనించీ ఒక స్కూల్లో టీచర్లుగా పని చేస్తున్నాం. అప్పటినించీ ఈమె నా ప్రాణ స్నేహితురా లయింది."

"అయితే ఈమె చరిత్ర అంతా మీకు తెలిసే ఉండాలి."

"చాలావరకూ తెలుసు."

"ఈమెకు గుండెజబ్బు. రక్తపుపోటు హెచ్చుగా ఉంది. ఉండుండి గుండె నెప్పి వస్తున్నది. బాధతో ఆమె మెలికలు తిరిగిపోతూంటే మేమే చూడలేక పోతున్నాం వీటికితోడు మనస్సులో ఏదో బెంగ ఉన్నట్టుంది. ఎప్పుడూ ఏడుస్తూ ఉంటుంది. ఉద్రేకంవల్ల రక్తవాహినులు మూసుకుపోయి రక్తపుపోటు హెచ్చుతూ ఉంటుంది. ఆమెకు ఎందుకు అంతబెంగ? అంత విచారం? మీరేమయినా మార్గం చూపించలేరా?"

శారద విషాదంగా నవ్వింది "ఆమె బాధ నాకు తెలుసు. కాని, నివారణ నా చేతిలో లేదు."

హార్టు స్పెషలిస్టు పెద్ద డాక్టరుతో లోపలికివస్తూ మధ్యలో ఆగి, "ఇలాంటి కేసు ఒకటి మా నర్సింగ్ హోములో ట్రీట్ చేస్తున్నాను" అన్నాడు.

"అది నాకు తెలుసు. మొదట నేను చూసిందే. దానికంటె ఇది ప్రమాద మయిన కేసు."

స్పెషలిస్టును సాగనంపి పెద్ద డాక్టరు లిల్లీవైపు తిరిగి, "ఆమె చరిత్ర కనుక్కున్నావా?" అంటూ మందంగా అడుగులు వేస్తున్నాడు కారిడర్‌లో.

లిల్లీ శారదవంక చూసింది. శారద తల వంచుకుని రెండు కన్నీటి బొట్లు విడిచింది. చేతి సైగ చేసి డాక్టరు ఆమెను తన గదిలోకి తీసుకువెళ్లాడు.

"ఈమె భర్తని ఒకసారి నా దగ్గిరికి పంపగలరా? అతడిని చూసి మాట్లాడితే ఆమె బాధ నాకు కొంత అర్థమవుతుం దనుకుంటాను."

"భర్తకూ ఆమెకూ ఈమధ్య రాకపోకలు తగ్గాయి."

"పిల్లలు?"

"ఈమె దగ్గరే ఉన్నారు. జీవితమంతా అంధకారమయమయిపోయింది. ఒక చిన్న పొరబాటు-ఒకేఒక చిన్న పొరబాటువల్ల. ఇప్పుడు వెనక్కి తీసుకోవటానికి వీలులేదు."

"వెనక్కి తీసుకోవటానికి వీలులేవి దంటున్నారు. అయితే పెద్దదే అయి ఉండాలి."

కొంతసే పాగి శారద మళ్ళీ చెప్పటం మొదలు పెట్టింది:

"ఈమె తలిదండ్రులనూ అన్నదమ్ములనూ ఎదిరించి ఒక యువకుణ్ణి ప్రేమించి పెళ్ళి చేసుకుంది.మూడేళ్లు కాపరం చేసింది.ఇద్దరు బిడ్డల తల్లిఅయింది. వివాహమయిన మరునటి రోజే అతడొక దుష్ట సంకల్పంతో తనని వివాహం చేసుకున్నాడని ఆమె పసి కట్టింది. ఎవరితో చెప్పుకోవటానికి వీలుకాని స్వయంకృతాపరాధం. పెళ్ళిచేసుకున్నాను కదా అని వేయి విధాలుగా తాను సర్దుకుంటూ ఒదిగి ఒదిగి కాలం గడిపింది. కాని, సఫలీకృతురాలు కాలేకపోయింది."

డాక్టరు కిందికి చూస్తూ వింటున్నాడు.

"తొలి చూపుతోనే కలిగిన ప్రేమకోసం, అతడి కోసం ఆమె పదిమెట్లు కిందికి దిగింది. కోరి చేసుకున్న వివాహం కదా అని అతడితో సామరస్యంతో కాపరంచేసి తల్లి దండ్రులవద్ద తన మాట నిలుపుకోవాలన్న పంతంకొద్దీ కష్టపడ్డది. ఆమెది శాకాహారం. మరొకటిచూస్తేనే అసహ్యం. అయినా గృహిణీ ధర్మ నిర్వహణకోసం అతడికి కావలిసిన వదుపాయాలన్నీ చేసింది.'

"మరి బాధ దేనికి? అన్నీ నేర్చుకున్నదిగా?" డాక్టరు అడగకుండా ఉండ లేకపోయాడు.

"నేర్చుకుంది. కాని ఆమెను అంతటితో అతడు వదిలిపెట్టలేదు. ఆమె వండుతున్నట్లు అందరికీ తెలియాలనీ, నలుగురిలో ఆమె ముఖ కవళికలు గమనించి తప్పు పట్టాలనీ స్నేహితులను పిలుచుకువచ్చి వడ్డించమనేవాడు. మాణిక్యంఅక్కడ కూడా వెలితిపడలేదు అతడికి దానితో తనివితీరక తానేది తింటే ఆమె అది తినాలని నిర్బంధం చేస్తూ వచ్చాడు."

డాక్టరు బరువుగా నిట్టూర్చాడు.

"అతడిది ఒక పెద్ద పథకం. అతడికి కాలేజీలో చదివే రోజుల్లో ఒక విద్యార్థినితో స్నేహమయింది. అది ప్రణయంగా మారింది. ఆమె తల్లిదండ్రులు అతడికి ఆమె నిచ్చి పెళ్ళి చెయ్యటానికి ఒప్పుకోలేదు. అయినా అతడి మొండితనానికి జవాబు చెప్పలేక కాలేజి ప్రిన్సిపల్‌చేత చివాట్లు పెట్టించారు. తమ ఇంటి చాయలకు రావద్దని బెదిరించారు. ఆమెను అతడు కలుసుకోవటానికి వీలులేకుండా చేశారు. అతడు కక్ష కొద్దీ రాత్రిళ్లు ఆ ఇంటిచుట్టూ తిరుగుతూ పిచ్చి కేకలు పెట్టేవాడు. వాళ్ళ ఆధిక్యతను సర్వనాశనం చేస్తానని అరుస్తూ ఉండేవాడు. ఆఅమ్మాయి తల్లిదండ్రులకు పోలీసు కాపలా పెట్టుకోవలసిన అవసరం వచ్చింది. అది జరిగిన కొన్నాళ్ళకు అతడి వలలో కల్లా కపటం తెలియని మాణిక్యం పడిపోయింది." ధారాపాతంగా కారుతున్న కన్నీళ్ళను కొంగుతో తుడుచుకుని చెంపలను శుభ్రం చేసుకున్నది శారద.

"ప్రస్తుతం ఆమె పరిస్థితి ఏమిటి? ఇద్దరూ ఒక ఇంట్లో ఉండటంలేదన్నారు కదూ?"

"ఉండకపోతే ఏం? ఆమె అతని దగ్గరనుండి ఇవతలికి వచ్చి ఉద్యోగం చేస్తూ పిల్లలను సంరక్షించుకొంటూంది. వారాని కోసారయినా ఎక్కడినుండో ఊడిపడతాడు. తన పిల్లలను తాను తీసుకుపోతా నంటాడు. ఆమెతో ఘర్షణ పడతాడు. చెయ్యి చేసుకుంటాడు. ఒకసారి నెట్టినందువల్ల మంచిగం మీదపడ్డది. కన్ను పోయేటంత పని అయింది. కణతకు తగిలినదెబ్బ నెల్లాళ్ళకుగాని మానలేదు. పిల్లను ఆమె చేతిలోనుంచి లాక్కుని పరిగెత్తాడు. తనవాళ్ళతో కలిసి ఆపిల్లను పెంచాలన్న ఉద్దేశ్యంట. ఆపిల్లను తీసుకుపోయినందుకు పదిహేను రోజులు నిద్రాహారాలు లేవు మాణిక్యానికి. అ పిల్లకు బెంగవల్ల జ్వరంవచ్చింది. శల్యావశిష్టంగా ఉన్న పిల్లను ఎవరి చేతికో ఇచ్చి పంపాడు. మాణిక్యం తననూ పిల్లలనూ కరుణించి అంతటితో వదిలిపెట్ట మంటుంది. నా ఎదటనే అతడి కాళ్ళమీదపడిప్రాధేయపడ్డది."

"మీ రిద్దరూ సన్నిహితంగా ఉండేవారు కదా. నాకొక్క సంగతి వివరంగా చెప్పండి. ఈ గొడవంతా మూడేళ్ళనుంచీ జరుగుతున్న దంటున్నారు. పిల్లపుట్ట

నప్పటినుండి విడిపోవటానికి ఆమె ప్రయత్నిస్తూందన్నారు. సరే. ఉన్న జబ్బు ఇంత హఠాత్తుగా ఎక్కువయిన కారణం ఏమిటో ఊహించారా?"

శారద చెప్పటానికి తటపటాయిస్తూందని గ్రహించాడు డాక్టరు.

"మీరు మళ్ళీ ఒక రోజు రాగలరా? మీరు వస్తే ఆమెకు కొంచెం ఉల్లాసంగా ఉంటుందేమో మనసు. ఆమె కా జబ్బు తగ్గాలంటే మనస్సు సంతోషంగా ఉండాలి. మనమంతా అందుకు ప్రయత్నించాలి." ప్రాధేయపూర్వకంగా అన్నాడు డాక్టరు.

అప్పటికి తప్పింది చాలు ననుకుంటూ శారద గదిలోకి వెళ్ళి ఆమెను చూడకుండానే వెళ్ళిపోయింది. మెట్లన్నీ దిగి కిందకి వచ్చినతరవాత ఎదురయిన యువకుణ్ణి చూసి గతుక్కుమన్నది. నాలుగడుగులు వేసి రిక్షాలో కూర్చున్నదల్లా దిగి మెట్లెక్కి పైకివెళ్ళింది.

అతడు. "ఆమె ఇక్కడ చేరినప్పటినుండీ రావాలని ఆరాట పడిపోతున్నానండీ, కాని వెధవది ఆఫీసులో ఇన్‌స్పెక్షను. ఏం చెయ్యను? ఒక ఊరినుంచి ఇంకో ఊరు రావాలంటే ఎన్ని అడ్డంకులు? ఎన్ని అడ్డంకులు?" అని చేతిగుడ్డతో ముఖాన్ని తుడుచుకుంటూ ఎవరితోనో చెబుతున్నాడు.

ఎదురయిన వాళ్ళనడిగి లిల్లీ నికలుసుకోవటానికి అతనికి పావుగంటకుపైగా పట్టింది.

కళ్ళు మూసుకుని పడుకున్న మాణిక్యం అడుగులచప్పుడు విని కళ్ళుతెరిచి చూసి కెవ్వున అరిచింది గుండె పట్టుకుని. వార్డుబాయిచేత లిల్లీ పెద్ద డాక్టరుకు కబురు పంపింది.

అతడు గోడవారగా మంచం పక్కన నిలబడ్డాడు కన్నార్పకుండా ఆమెకేసి చూస్తూ.

డాక్టరు ఆ గదిలోకి వచ్చేవరకూ లిల్లీ అక్కడే మాణిక్యం వెన్ను చేత్తో రాస్తూ నిలబడే ఉన్నది.

"ఏం జరిగింది? మాత్ర ఇచ్చావా?" అన్నాడు డాక్టరు గదిలో అడుగు పెడుతూనే.

ఆమె కళ్ళు తెరవలేదు. నాడి అతి వేగంగా కొట్టుకుంటున్నది. రక్తపు పోటు గంటకింద ఉన్నదానికంటె హెచ్చింది. కనురెప్పలు కదులుతూ ఉండటం చేత ఆమె నిద్రలో లేదని తెలుసుకున్నాడు డాక్టరు. ఆ గదిదాటి ఇవతలికివస్తూ, "మిస్టర్" అన్నాడు వెనక్కి తిరిగి చూస్తూ.

"ఆమెతో మాట్లాడాలని ఉందా?"

"మాట్లాడవచ్చా?"

"ముందు ఆమెకు మీ రేమవుతారో చెప్పండి."

అతడు సందేహించాడు చెప్పటానికి. కొంతసేపాలోచించి, "ఆమె పరిస్థితి ఇప్పుడెలా ఉంది?" అని చేతులు నులుపుకుంటూ అడిగాడు.

"మీ ఇద్దరి మధ్యాగల సంబంధాన్నిబట్టి ఆమె పరిస్థితి ఉంటుంది."

"అంటే?"

"అంటే ఆమె గుండె పరిస్థితి ఏమీ బాగాలేదు. మాటలవల్ల ఉద్రేకం కలిగిందా-కేసు చెయ్యిజారినట్లే."

"ఆమె నా భార్య. నేను మాట్లాడితే ఆమె మనసు ఉద్రేకపడుతుం దను కోను. కాగా, నాకోసం-నేను మాట్లాడలేదని ఆమె బాధ పడుతుందనుకుంటాను."

"ప్రేమాతిశయంవల్ల కూడా మనసు ఉద్రేకించవచ్చు. మీరు క్షమించాలి. ఇప్పుడామెను ఎవరూ మాట్లాడించ కూడదు. ఒక వారంవరకూ ఆమెను చూడ టానికి ఎవరూ రాకూడదని బోర్డు పెట్టాము. చూడలేదూ?" డాక్టరు చేతి సైగ చేసి లిల్లీని పిలిచి, "నీవు బెడ్ టికెట్ చదివావా?" అన్నాడు గంభీరంగా.

ఆమె బెదిరిపోయింది. మాట తడబడ్డది. "ఆయన.........ఆమెకు........"

"సంబంధాల సంగతి నీ కెందుకు? రాసినట్టుగా వ్యవహరించలేవూ?"

అతడు కొద్దిగా ధైర్యం తెచ్చుకుని, "నన్ను అనదలుచుకొన్న మాటలన్నీ ఆవిడ నంటున్నారు. మాట్లాడకపోయినా కంటితో చూద్దామని ఆ గదిలో అడుగు

పెట్టాను. అదీ నా అంతట నేను జోరబడలేదు. నామీద మీకేమయినా కోపం ఉందా ?'' అని జేవురించిన ముఖాన్ని చేతిగుడ్డతో అద్దుకుంటూ అన్నాడు.

"లేదు. లేదు. అలా ఎందు కనుకుంటున్నారు ? రోగి పరిస్థితి బొత్తిగా బాగుండలేదు."

చిన్నబోయిన ముఖాన్ని దించుకుంటూ, "సరే కానియ్యండి. మీ అధీనంలో ఉన్న రోగి విషయంలో మీరు చెప్పినట్లే నడుచుకోవాలి" అని అతడు పెద్ద పెద్ద అంగలు వేసుకుంటూ వెళ్ళాడు.

"డాక్టర్ !"

అతడు వెళ్ళినదిక్కే వెర్రిగా చూస్తూ స్థాణువులా నిలబడిపోయిన డాక్టరు ఉలిక్కిపడి చూశాడు. శారద ఆయన గదిలోనుంచి వస్తున్నది.

"మీరు వెళ్ళలేదూ ఇంటికి ?"

"లేదు. మెట్లన్నీ దిగిన తరవాత గౌరీశంకర్ ఎదురు పడ్డాడు. అతడు—అంటే మాణిక్యం భర్త వస్తున్నాడని మీతో చెబుదామని వచ్చి ఇంతసేపూ మీ గదిలోనే ఉన్నాను. అతణ్ణి చూస్తే ఆమె బ్రతకదు." ఆమె గబగబా అడుగులు వేస్తూ కారిడరు దాటి మెట్లుదిగి వెళ్ళిపోయింది.

"లిల్లీ ! పేషంటు జాగ్రత్త. ఎవరినీ లోపలికి రానియ్యవద్దు." డాక్టరు ఏప్రన్ విప్పి తన గదిలో మేకుకు తగిలించి వెళ్ళి కారులో కూర్చున్నాడు.

పదకొండు గంటలు కొట్టింది చర్చి గడియారం. ఆమె కళ్ళు తెరిచి చూసింది. నిద్రకు మాత్రలు వేసుకున్నందువల్ల మధ్యాహ్నంనుంచీ నిద్రే. దేహం తేలిగ్గా ఉంది. కాని గుండె ? చేత్తో గుండె రాసుకుని చూసింది. ముట్టుకుంటే నొప్పి, ఊపిరి తీసుకుంటే నొప్పి. ఇన్ని రోజులనుంచీ ఇలా బాధగా ఉన్నా ఇంకా గుండె ఆగకుండా ఉన్నదే !

ఆమెకు ఆనాడు తన గుండె ఆగిపోవాలని లేదు. ఈ జీవితం అంతటితో చాలిద్దామని లేదు. తన బిడ్డలకు—పాప పుణ్యాలెరుగని పసికందులకు—దిక్కే

రరు ? తల్లినీ తండ్రినీ కాదని గోతిలో పడ్డది. గోతిలో ఉండి వాళ్ళ సహాయం అపేక్షించటం సిగ్గులేనితనం. కాని నిజంగా అంతటి పరిస్థితే వస్తే ? ఆ బిడ్డ ఇద్దరూ పేవ్‌మెంటుమీద నిలబడి చింపిరి బట్టలతో బిచ్చమెత్తుకుంటారా ? 'అమ్మా, అయ్యా. ఒక పైస వెయ్యండి' అంటూ అందరి ముందరా చేతులుచాపుతారా ? ఛీ ఛీ! ఏమాలోచనలు ! ఊహామాత్రానికే గుండె లవిసిపోతున్నాయి.

ఆమె దృష్టి కిటికీలోనుంచి బయటికి పోయింది పండువెన్నెల. ప్రకృతి అంతా ఈ వెన్నెలకు పరవశిస్తున్నదా ? తన జీవితంలో ఒకనాడు—ఒక్కటంటే ఒక్కటే రోజు—వెన్నెల కాసింది, చీకట్లో మెరుపులా ఆ ఒక్క రోజు. కటిక చీకటి ఆవరించుకుపోయిన మనసులో తళుక్కుమన్నది. మహదానందము పొందిన ఆ రోజు తెల్లవారగానే కాలగర్భంలో కలిసిపోయింది.

లిల్లీ పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చింది. "ఏమిటమ్మా ! అక్కడికి వినబడేటట్టు అట్లా మూలిగారు. మళ్ళీ నొప్పి వచ్చిందా ?"

లేదని తల ఆడించింది.

"నేను ఎదురుగా ఆ హాల్లో ఉంటాను. ఓ కన్ను, ఓ చెవి ఇటే ఉంచు తాను. పెద్ద డాక్టరుగారు చాలా శ్రద్ధ తీసుకోమని చెప్పారు. కాస్త హెచ్చుతగ్గయితే నా ప్రాణం పోతుంది."

"నిజమా ? ఆయనకు నా కృతజ్ఞత ఎలా తెలుపుకోవాలి ?" కళ్ల నీళ్లు వచ్చాయి ఆమెకు.

"డాక్టర్లకు ఒక్కొక్క పేషంటు మీద అమితమైన శ్రద్ధ కలుగుతుంది. బహుశః జబ్బునుబట్టి కావచ్చు. ఈ డాక్టరుగారికి హార్టు పేషంట్లంటే ప్రాణం. మీకోసం సాయంత్రం కూడా హాస్పిటలుకు వచ్చి చూస్తున్నారు. ఉదయం వచ్చి నప్పుడు రెండు మూడు సార్లయినా ఈ గదిలోకి వచ్చి చూసిపోతూ ఉంటారు. ఇంత పొద్దుపోయేవరకూ మీరు మేలుకుని ఉండకూడదు. కళ్లు మూసుకు పడు కోండి."

"సరే. కళ్లయితే మూసుకుంటా. కాని ఈ మెదడు ఊరికే పనిచేస్తూ ఉంటుంది. దాన్నెలా పడుకోబెట్టటము ?"

''ఆలోచించటం మానెయ్యాలి.''

''ఆలోచనలు వాటంతట అవే ఉప్పెనలా వచ్చి మీదపడుతూ ఉంటాయి. నేనేం చెయ్యను?'' మళ్లీ కళ్లలో నీరు ఊరింది.

''నాకు మిమ్మల్ని చూస్తే జాలిగా ఉంటుంది. నా స్వంత అక్కచెల్లెళ్ళ మీదకంటె మీమీద ప్రాణం గుంజుతున్నది. మీ మనసులో ఏదో బాధ ఉంది. అది మిమ్మల్ని పీడిస్తూంది. ఆ బాధేమిటో నాకు చెప్పండి. నా కడుపులో పెట్టుకుంటాను. రెండో కంటివాడికి తెలియనివ్వను. మీ బాధ ఎవరితోనయినా చెప్పుకుంటే మనసు తేలిక పడుతుంది. అదేమిటో నాకు చెప్పండి. నాకు చేతనయిన సహాయం చేస్తాను.'

ఆమె లిల్లీ రెండు చేతులూ దగ్గిరికి తీసుకుని ముఖాని కానించుకుని ఏడ్చింది.

ఆమె వీపుమీద చెయ్యివేసి రాస్తూ. ''డాక్టరుగారు వద్దన్నపనే మనం చేస్తున్నాం. మీదగ్గిర ఉంటే నాకూ కన్నీళ్ళు వస్తున్నాయి. ఇవాళ మీ బాధేమిటో నాతో చెప్పాలి ఎలాగయినా'' అంది లిల్లీ.

''నేను చచ్చిపోయానా, లిల్లీ? లేక చచ్చిపోతానా? నాకు చావు రాసిపెట్టి ఉంది కదూ!''

లిల్లీకి నవ్వు వచ్చింది. ఆమెకు చక్కలిగింతపెట్టి అంత విచారంలోనూ నవ్వేటట్టు చేసింది. ''అందరూ ఏదో ఒకనాడు చస్తారు. అందరికీ చావు రాసిపెట్టే ఉంటుంది. దానికేనా మీరు భయపడుతున్నది? ఎంత అమాయికంగా ఉంది మీ భయం! మనం ఈ విషయాన్ని గురించి రేపు మాట్లాడుకుందామా?''

''నే చెప్పేది కాదు. ఒక మనిషి బ్రతికి ఉండగా ఆ మనిషి చచ్చిపోయిందని అంతా అంటే ఎట్లా ఉంటుంది?''

''ఎట్లా ఉంటుంది? తాను లక్షణంగా బ్రతికి ఉన్నట్టుగా ఆ మనిషి ఋజువు చేసుకోవాలి. వాళ్ల ముఖాన కొట్టినట్టు ఠీవిగా బజార్లలో వాళ్ళముందరే తిరగాలి. ఇంతేనా మీ అడిగే విషయం? రేపు మాట్లాడుకుందాము.'' ఆమె వెన్నుమీద చేత్తో రాస్తూ దీపం ఆర్పేసి చిన్న దీపం వెలిగించింది లిల్లీ.

ఉదయం పది గంటలవేళ పెద్ద డాక్టరు తన అసిస్టెంట్లుతో రౌండ్సు చేస్తున్నాడు. "ఆ పేషంటును గురించి పదిహేను రోజుల కిందట నేనో కబురు విన్నాను అవునో కాదో నని ఆమెనే అడుగుదామని మనసు గుంజాటనలోపడ్డది." అసిస్టెంటు పెద్ద డాక్టరుతో సమానంగా నడవక ఒక అడుగు వెనకే ఉంటున్నాడు.

"ఏ పేషంటు?"

"ఆదేనండీ క్యూబికిల్ నంబరు టూ ఫీమేల్ మేడికల్ వార్డు."

"ఆ ఆఁ అయితే ఏమిటా సంగతి?" ఆయన గిరుక్కున వెనక్కిమళ్ళారు

ఆమె విడాకుల కేసు హైకోర్టు కెక్కింది. అక్కడ తీర్పు ఆయనకు అనుకూలంగా లేదు ఆమెను ఏడిపించటానికి, ఆమెను అల్లరిపాలు చెయ్యాలని ఆమె జీవిత కథలంతా తలకిందులుగా నిజాలను అబద్ధాలుగా మార్చి ఆ అబద్ధాల కథ అంతా ఓ పత్రికలో అచ్చువేయించాడు. పత్రిక ఏం చేస్తుంది? అన్నికథలలాంటిదే ననుకుని అచ్చువేసింది. కథ చాలా బాగుందని పాఠకులు శరపరంపరగా లేఖలు వ్రాశారు. అందరూ ఆమెను వేలెత్తి చూపుతూ హేళన చెయ్యటం మొదలు పెట్టారు."

ఆఁ హాఁ అన్నాడు డాక్టరు. అటువంటి దేదో ఉంటుందన్న ఆలోచనతో. "అయితే ఆ కథంతా ఆమెదేనని ఎవరు చెప్పారు?"

"మన రేడియాలజిస్టు సుబ్బారావు దగ్గిరుంటే నేనే తీసుకువచ్చి చదివాను. లిల్లీ అ పేషంటును గురించి చెప్పిన సంగతులతో ఆ కథ కలుస్తోందని కొంత ఊహించాను."

పెద్ద డాక్టరు గాఢంగా నిట్టూర్చాడు. "అయితే చివరి కేమయింది కథ?"

"కథలోనా? కథానాయిక మాటలతో చేష్టలతో భర్తను హింసించిహింసించి ఆయనను దూరం చేసుకుంటుంది. పిల్లలు తండ్రికోసం బెంగపెట్టుకుంటారు. ఆమె గుండె జబ్బుతో బాధపడుతూకూడా పట్టుదలగానే ఉంటుంది. ఒకనాడు గుండె నొప్పితో గిలగిల కొట్టుకుని చనిపోతుంది. పిల్లలను తండ్రి తీసుకు వెళతాడు."

తలపంకిస్తూ పెద్ద డాక్టరు తన గదిలోకి వెళ్ళాడు.

మెటిల్డా బెడ్ టికెట్లన్నీ చంకనపెట్టుకుని డాక్టరు గదిలోకి వెళ్ళి, "ఈ పేషంటుకు నిన్నంతా పల్చటి ఆహారం ఇవ్వమని రాశారు. ఇవాళ బ్రెడ్ పెట్టమని రాశారు. నిన్నటికంటె ఆమె పరిస్థితి మెరుగ్గా ఉందా?" అని అడిగింది.

బెడ్ టికెట్ చేతిలోకి తీసుకుని చదివి. "లిల్లీ ఏమయింది?" అన్నాడు కలం తెరిచి వాస్తూ.

"నాలుగు రోజులు సెలవు పెట్టింది."

"ఈ పేషంటును జాగ్రత్తగా చూసుకో. గుండె చాలా బలహీనంగాఉంది. ఎక్కువగా మాట్లాడించకు. శబ్దం కూడా వినబడకూడదు. ఆమె గదిలోకి విజిటర్సును రానీయకు. లిల్లీ వచ్చేవరకూ కనిపెట్టిఉండు. పండ్లరసం తప్ప ఏమీ వద్దు. జ్ఞాపకం ఉంచుకో."

మెటిల్డా నవ్వుతూ వెళ్ళిపోయింది.

నాలుగు రోజులతరవాత లిల్లీ మెల్లిగా అడుగులు వేస్తూ లోపలికివచ్చింది. మాణిక్యం కళ్ళెత్తి చూసి ఆమెను దగ్గిరికి రమ్మని సైగ చేసింది.

"లిల్లీ! ఇన్నాళ్ళూ రాలేదేం? ఎక్కడికి వెళ్ళావు?" ఆమె కంఠ ధ్వని రహస్యం చెప్పినట్టుగా ఉంది.

చెదిరిన ముంగురులు సరిచేస్తూ, "ఈవారం రోజుల్లో మీ ఆరోగ్యం చాలా బాగయింది" అని లిల్లీ ఆమె కళ్ళల్లో చూస్తూ నవ్వింది.

"అమావాస్య ఇంకెన్నాళ్ళుంది? పది రోజులుందా?"

"చూసి మధ్యాహ్నానికి చెబుతా. మందు తాగారా?"

వెనక్కి తిరిగిచూస్తూ లిల్లీ వెళ్ళిపోయింది. తిన్నగా పెద్ద డాక్టరు దగ్గిరికి వెళ్ళి ఆ పేషంటు పిల్లలను చూడకూడదా, డాక్టర్' అని అడిగింది.

"ఎందుకు? అడుగుతూందా?"

''అవును వాళ్ళను తలుచుకుని ఏడుస్తూంది. ఒక్కసారి కళ్ళతో చూస్తే విచారం తగ్గుతుందేమో.''

''తగ్గదు. హెచ్చుతుంది. ఆ పిల్లలను గురించి కులాసా కబుర్లు చెప్పుతూ ఉండు.''

''అంతేనా?''

''అంతే.''

లిల్లీ ఒకొక్క చంచా పళ్ళరసం నోట్లో పోస్తూంటే రోగి గుటకలు వేస్తున్నది.

''అమావాస్య ఎప్పుడు? చూసి చెబుతాన్నావుగా?''

''మరిచిపోయానమ్మా. ఎవరినయినా అడిగి తెలుసుకోవాలి. తెలుగు తిథులు అందరికి తెలియవు. కాలెండరులో ఉండవుగా మరి?''

సాయంత్రం రోగులను చూడటానికి వచ్చినవాళ్ళంతా తిరిగి వెళుతున్నారు, వాళ్ళ మాటలతో హాస్పిటల్ ప్రతిధ్వనించిపోతూంది. ప్రకృతి వెలుగు నీడలతో దోబూచులాడుతున్నది. హాస్పిటల్ భవనాన్ని ఆశ్రయించుకున్న పక్షిజాలం వింత వింత కూజితాలతో సంతానాన్ని పలకరిస్తున్నది. రెక్కలు టప టప లాడిస్తూ తాము చూసివచ్చిన వింతలనూ విశేషాలనూ ఆనందంతో ఒకదానితో ఒకటి చెప్పుకోవటానికి ఇటు నుంచి అటు, అటునుంచి ఇటు పరుగులెత్తుతున్నాయి పక్షులు. అంతలో ప్రకృతి తల విసిరేసినట్టు నల్లటి ముసుగుతో హాస్పిటల్ ఆవరణ అంతా కప్పేసింది. పక్షి జాలమంతా హాస్పిటల్ ఆవరణంలో ఉన్న చెట్లమీద గూళ్ళలోకి సర్దుకుంది.

ఆ చీకట్లో కళ్ళు చిట్లించుకుంటూ మాణిక్యం కిటికీలోనుంచి బయటికి చూస్తున్నది. త్వరగా నిద్రపట్టటానికి అనాడు ఇచ్చిన నిద్ర మాత్రలు ఇంకా పని చెయ్యటం మొదలుపెట్టలేదు. ఎందుకు? నిన్నటివి కానట్టున్నాయి?

ఆమెకు నిద్రమత్తు వచ్చీరాకుండా ఉన్నది. పెద్ద బొట్టు పెట్టుకుని పట్టంచు చీరె కట్టుకుని ఉమా సుందరమ్మ కనిపించింది. అబ్బ అమ్మను చూసి ఎంత

కాలమయింది! అమ్మ మాట చెవిని పడి ఎన్నాళ్ళయింది! ఉమను చూస్తే అంతా అమ్మమూర్తిలా ఉంటుంది. రోజూ చూసే తన కన్నతల్లిలో అమ్మను చూడాలనే ఆ పేరు కూడా పెట్టింది. నడుంమీద చెయ్యి పెట్టుకుని నడుస్తుంటే అచ్చు అమ్మలాగే, అంతా అమ్మే అనిపిస్తుంది. శేషుడు కొంటె నవ్వులు నవ్వుతూ పట్టు చిక్కకుండా పారిపోయేటప్పుడు వెనక్కి తిరిగిచూస్తాడు. తన పరాక్రమం ఎంతో ఇతరులకు చూపించాలని అదోమాదిరిగా ముఖం పెడతాడు. వాడు ముమ్మూర్తులా నాన్న. నాన్నకు పట్టుదల హెచ్చు. కడుపు తీపిని అధిగమించే పట్టుదల.

ఇప్పుడు నాన్న దగ్గరికి వెళితే?

పిల్లలను ఆయన చేతికి అందిస్తే?

నాన్నకు తెలుసు తన గుణాలు పుణికి పుచ్చుకున్న కూతురిలో ఎంత అభిమానమున్నదో. ముందడుగే కాని వెనకడుగువెయ్యటం ఆయనలో ఉన్నదా ఆమెకు రావటానికి?

ఆలోచనలతో మెదడు వేడెక్కింది. శరీరం అలిసిపోయింది. తల దగ్గరగా ఉన్న గంట నొక్కింది.

"ఏమిటి? నిద్రపోయారనుకుంటే గంట నొక్కారు?" లిల్లీ గబగబా వచ్చి పెద్ద దీపము వేసింది. మంచినీళ్లు కావాలేమోనని నోటి కందించింది.

"మిమ్మల్ని ఎక్కువ మాట్లాడించ వద్దన్నారు డాక్టరు. కళ్లు మూసుకు పడుకోండి."

దీపం ఆర్పి లిల్లీ కొంతసేపు ఆమె తల నిమురుతూ నిలబడ్డది.

ఉదయం తొమ్మిది గంటలకు పెద్దడాక్టరు ముందు ఆమె గదికే వచ్చాడు. కనురెప్పలు విరిచి చూశాడు. చేతి గోళ్ళు నొక్కి చూశాడు. పాదాలుఒత్తిచూశాడు.

"డాక్టరుగారూ!"

అతడు ఉలిక్కిపడి ఆమె ముఖంలోకి చూశాడు.

"నా దొక చిన్న విన్నపం ఉంది. ఆలకించాలి." అతడి చేతులు రెండూ పట్టుకుంది.

"ఏమిటి? జబ్బు సంగతేనా? త్వరగా నయమయిపోతుంది. మందులు పని చేస్తున్నాయి. రోజుకంటె ఇవాళ చాలా తేలిగ్గా ఉన్నట్టుంది కదూ!'

"జబ్బు సంగతి కాదు. నిన్నటినుంచీ జబ్బును గురించిన ఆలోచనలు మానేశాను. నే నేమయినా నా పిల్లల భవిష్యత్తు పాడు కాకూడదు. వాళ్ళిద్దరికి ఏదయినా ఏర్పాటు చెయ్యండి. ఇది మీ బాధ్యతకాదని నాకూ తెలుసు. అయినా ఈ దీనురాలి కోరిక మన్నించి ఏదయినా ఒక మార్గం చూడండి. వాళ్ళకు నేను ఇవ్వ గలిగింది చెరి అయిదు వందలూ తప్ప ఇంకేమీ లేదు. అవయినా ట్యూషన్లుచెప్పి సంపాదించాను. ఏమంటారు?"

జాలి గొలుపుతున్న ఆమె ముఖాన్ని ఎక్కువసేపు డాక్టరు చూడలేక పోయాడు.

'ఏమంటారు?' అన్నట్టు ఆమె చూపులు డాక్టరు ముఖంమీదనే ఉన్నాయి.

"సాయంత్రం నాలుగు గంటలకు వచ్చి చెబుతాను. మీరు నిశ్చింతగా ఉండండి. పుట్టించిన దేవుడు ఏదో విధంగా బతికిస్తాడు."

ఆయన రెండు చేతులూ తీసుకుని తన కళ్ళ కద్దుకుంది. సాయంత్రం నాలు గయ్యేవరకు చేతి గడియారం చూసుకుంటూనే ఉన్నది.

సుమారు అయిదు గంటలకు నలుగురు డాక్టర్లను వెంటతీసుకుని పెద్ద డాక్టరు వచ్చాడు. వాళ్ళనందరినీ చూసి తెల్లబోయింది రోగి. పెద్ద డాక్టరు ఆమె మంచానికి దగ్గిరగా వచ్చి, "చూడమ్మా వీళ్ళదగ్గిర మీ పిల్లలను ఉంచే ఏర్పాటు చేశాను, వీళ్ల పిల్లలను కళ్ళ కద్దుకుని పోషిస్తారు. అప్పుడే వాళ్ళ ఇళ్ళకు తీసుకు వెళ్ళి మీ పిల్లలను భార్యల కందించారు. వాళ్ళ కే విధమయిన లోపమూ ఉండదు. ఇంక మీరు నిశ్చింతగా ఉండవచ్చు. తిరిగి నేను రేపు ఇక్కడికి వచ్చి కనబడ తాను" అంటూ ఆమె ముఖంలోకి చూశాడు. ఆమె కళ్ళలో నీళ్ళు నిలిచాయి. రెండు చేతులూ ఎత్తి జోడించింది, ఆమె ముఖంలో సంతోషం అనేక రీతులలో తాండవించింది.

ఆ రాత్రి లిల్లీ మందు గొంతులో పోస్తుంటే నవ్వుతూ తాగింది, ముఖం చిట్లించకుండా ఇంజక్షను తీసుకుంది. నిద్ర మాత్ర వేసుకుని సగం గ్లాసెడు నీళ్లు తాగింది.

"లిల్లీ!"

ఏమన్నట్టు చూసింది లిల్లీ.

"నీకు నేను ఋణపడి ఉన్నాను. ఇక్కడికి వచ్చినప్పటినుంచీ నా కెంతో సేవ చేశావు. నా జ్ఞాపకానికి గుర్తుగా ఈచిన్న ఉంగరం నీ వేలికి పెట్టుకో." ఆమె చెయ్యి బలవంతంగా లాక్కుని తన వేలి ఉంగరం పెట్టింది.

"లిల్లీ ఇవాళ నాకు నీతో వచ్చి ఈ హాస్పిటలంతా తిరగాలని ఉన్నది.

"రండి, పోదాము. లేవగలరా?" లిల్లీ పగలబడి నవ్వింది.

"ఓపిక లేదు గాని ఉంటే ఎంతపనయినా చేద్దామని ఉంది."

"పని చెయ్యొద్దు గాని ప్రశాంతంగా పడుకుని నిద్రపొండి. ఎప్పటి మాదిరిగా గంటకొడితే వస్తాను. కొట్టకపోయినా తెల్లవారేలోపల రెండుసార్లు వస్తాను." లిల్లీ గుడ్ నైట్ అంటూ పరదావేసి వెళ్ళిపోయింది.

ఉదయం అయిదున్నరకు లిల్లీ చేసిన ఫోను అందుకుంటూ ఇప్పుదేవస్తానని ఉరుకులు పరుగులమీద పెద్ద డాక్టరు వచ్చాడు. ద్వారం ముందర తల నెరిసిన దంపతులు నిలబడి ఉన్నారు.

"అయ్యా! ఈగదిలో ఉన్నది మా అమ్మాయి. మా పెద్దకూతురు. జబ్బుగా ఉందని విని వచ్చాము. లోపలికి వెళ్ళి చూడనివ్వాలి" ఆయన చేతులు నలుపుకుంటూ అడుగుతున్నాడు.

"వచ్చినప్పటినుంచీ ఏం చేశారు? ఇంతకాలంనుంచి ఆమె ఎట్లా ఉందోనని ఒక్క ఉత్తరం ముక్కయినా వ్రాశారా?"

"నిజం, నిజం, పెద్దవాణ్ణి నేను తప్పు చేశాను. నాలుగురోజులనాడు తల్లి నా కలలో కనబడి 'నాన్నా! నన్ను ఇంటికి రానివ్వరా?' అంటూ కన్నీళ్ళతో అడిగి నట్లయింది. గతం మరిచిపోయి కట్టు బట్టలతో బయలుదేరి వచ్చాము. ఈ బస్తీలో అందరినీ అడిగి అడిగి ఎక్కడున్నదో తెలుసుకుని వచ్చేవరకు ఈ వేళయింది."

డాక్టరు చిన్నబోయిన ముఖం దించుకున్నాడు.

"మా తల్లిని ఒక్కసారి చూడనియ్యండి. ఎంత డబ్బయినా ఖర్చుచేసి నా తల్లిని బతికించుకుంటాను."

"రండి." డాక్టరు చెయ్యి ఊపుతూ వాళ్ళను లోపలికి తీసుకువెళ్ళాడు. "తెల్లవారుఝామున అయిదింటికి ఆమె బాధలన్నీ తొలగిపోయాయని టెలిఫోను వస్తే వచ్చాను" అని పక్కన నిలబడ్డాడు డాక్టరు.

తల్లిదండ్రు లిద్దరూ మొదలు నరికిన వృక్షాలల్లే నేల కొరిగిపోయారు.

పెదవి కొరుక్కుంటూ లిల్లీ కన్నీళ్లు ఒత్తుకుంది.